

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
részitélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.523/2024/4.

A tanács tagjai:

Dr. Dzsula Marianna a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Stark Marianna bíró

Szolnokiné dr. Csernay Krisztina bíró

Véghegy dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

név (cím)

A felperes képviselője:

Bíró-Füzy Ügyvédi Iroda (cím1; ügyintéző: Dr. Bíró-Füzy Balázs ügyvéd)

Az alperes:

Budapest Főváros VI. kerület Terézváros Önkormányzata (cím2)

Az alperes képviselője:

Dr. Répási Erik Zoltán ügyvéd (cím3)

A per tárgya:

Közérdekű adat kiadása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 72.Pf.637.126/2023/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 7.P.302.397/2023/11.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős részítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 7.350 (hétézer-háromszázötven) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2023. augusztus 7-én közérdekű adat kiadása iránti kérelemmel fordult az alpereshez, amelyben a Budapest VI. kerület, Podmaniczky utcai MÁV területtel kapcsolatban a következő adatok kiadásának teljesítését kérte:

1. A MÁV Zrt.-vel kapcsolatos levelezés, megállapodás, szerződés
2. Épülettel (építménnyel) kapcsolatos építési tervek
3. Kivitelezési tervek
4. Építési engedély
5. Kivitelezővel kötött szerződés
6. Szakhatósági engedélyek
7. Üzemeltetési terv
8. Fakivágással kapcsolatos adatok: hány fa került kivágásra; milyen pótlás lesz helyettük; a kivágást engedélyező dokumentumok; az azt alátámasztó szakértői vélemények

[2] Az alperes 2023. augusztus 22-én tájékoztatta a felperest az adatigénylés határidejének meghosszabbításáról. A 2023. szeptember 6-án kelt válaszában arról tájékoztatta a felperest, hogy nem áll rendelkezésére a fák kivágását engedélyező jegyzői engedély, az annak alapját képező szakértői vélemény, valamint a kért vállalkozási szerződés 2. számú melléklete, továbbá a bérleti szerződés teljes terjedelmében.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[3] A felperes megváltoztatott keresetében a MÁV területen lévő fák kivágásával kapcsolatos jegyzői engedély, az annak alapját képező szakértői vélemény kiadására és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A keresetében megjelölt további adatigények tekintetében elállt a keresetétől.

[4] A felperes megváltoztatott keresetének jogalapjaként az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdését, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. tv. (a továbbiakban: Infotv.) 3. § 5. pontját, a 26. § (1) bekezdését, a 28. § (1) bekezdését, a 29. § (1) bekezdését jelölte meg, továbbá hivatkozott Terézváros fás szárú növényeinek védelméről, pótlásáról szóló Budapest Főváros VI. Kerület Terézváros Önkormányzat Képviselő-testületének 12/2022. (V.5.) önkormányzati rendeletének (a továbbiakban: Rendelet) 7. §-ában foglaltakra.

[5] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a felperes adatigénylésében kért jegyzői engedély és a szakvélemény nem létezik, ezért nem tudja teljesíteni ezt az adatigényt. Vitatta a felperes által felszámított perköltség összegét.

Az első- és másodfokú ítélet

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy „15 napon belül díjmentesen nyilatkozzon a felperes részére, hogy a Budapest VI. kerület, Podmaniczky utcai MÁV területtel kapcsolatosan hány darab fa került kivágásra, és milyen pótlás lesz helyettük, továbbá adja ki a felperes részére a MÁV területen lévő fák kivágásával kapcsolatos jegyzői engedélyt, az annak alapját képező szakértői véleményt” és kötelezte 304.800 forint perköltség megfizetésére.

[7] Az elsőfokú bíróság indokolása szerint a peres felek között az nem vitatott, hogy az alperes közfeladatot lát el, a felperes a törvényes határidőn belül terjesztette elő közérdekű adatigénylés tárgyában a megváltoztatott keresetét és az alperes nem adta ki az igényelt adatokat.

[8] Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy a Rendelet 7. §-a értelmében, amennyiben fák cseréjéhez szükséges a szakvélemény elkészítése. Az alperes nem jelölt meg megfelelő megtagadási okot, illetve megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy ténylegesen csak 2 fa volt a területen a terveken szereplő 4 helyett. Mivel a Rendelet alapján léteznie kell a fakivágásra adott szakvéleménynek, illetve jegyzői engedélynek, ezért az adatigény teljesítésére kötelezte az alperest.

[9] Az elsőfokú bíróság megítélése szerint a felperes felszámított perköltsége nem eltúlzott. A nyolc órai ügyvédi tevékenység, és a 30.000 forint + Áfa összegű óradíj ugyanis nem tekinthető kirívóan magasnak. Az alperes a perre okot adott, miután nem teljeskörűen teljesítette a felperes adatigénylését.

[10] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részítéletnek tekintette, és azt megváltoztatta. A keresetet a jegyzői engedély és a szakértői vélemény kiadása iránti kereseti kérelem tekintetében elutasította. Mellőzte az alperes kötelezését a perköltség megfizetésére. Az elsőfokú bíróság ítéletét azon adatok kiadására nézve, hogy a „Budapest VI. kerület, Podmaniczky utcai MÁV területtel kapcsolatosan hány darab fa került kivágásra, és milyen pótlás lesz helyettük” hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[11] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészítette azzal, hogy az iratok között található név1 favizsgáló 2023. július 21-i jelentése arról, hogy a területen 2 db fa azonosítható, amelyek lecserélését javasolta, továbbá rögzítette, hogy az alperes az adatigénylésre adott válaszában közölte, hogy összesen 2 db ostorfát ültettek a kivágott fák helyén.

[12] A másodfokú bíróság megállapítása szerint a felperes az alperes részbeni teljesítésére figyelemmel több keresetétől elállt, amelynek az eljárási jogkövetkezményeit az elsőfokú bíróság nem vonta le. A felperes elállásaira figyelemmel ugyanis a megváltoztatott keresetében csupán a fák kivágására adott jegyzői engedély, és az ahhoz kapcsolódó szakvélemény kiadását kérte.

[13] A másodfokú bíróság a megváltoztatott kereset tárgyában kiemelte: az alperes tagadásával szemben a felperes bizonyítási érdekébe tartozik, hogy a jegyzői engedély, és az ahhoz kapcsolódó szakvélemény létezik. A felperes ezt nem bizonyította, ezért ő viseli a bizonyítás sikertelenségének következményeit.

[14] A másodfokú bíróság rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság csupán jogszerűségi vizsgálatot végzett, amikor megállapította, hogy a helyi jogszabályra tekintettel, az engedélynek és a szakértői véleménynek „létezniük kell”. A másodfokú bíróság jogértelmezése szerint nem a Rendelet megsértéséről kell döntenie, helyette azt kell megítélni, hogy a megváltoztatott keresetben megjelölt adatok léteznek-e, mivel az alperes ugyanis nem kötelezhető nem létező adatok kiadására. Az iratok létezése nem nyert

bizonyítást, ezért a másodfokú bíróság részítéletével a jegyzői engedély, és az ahhoz kapcsolódó szakvélemény kiadására irányuló kereseti kérelmeket elutasította.

[15] A másodfokú bíróság rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére kötelezte az alperest a kivágott fák számának és a pótlásra vonatkozó adat kiadására, hogy a felperes elállt ettől a kereseti kérelmétől. Ezért e vonatkozásban az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és új eljárásra és új határozat hozatalára utasította az eljárás megszüntetése és a perköltség viseléséről történő döntés tárgyában.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[16] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős részítélet keresetet elutasító rendelkezésének a hatályon kívül helyezését, és – tartalma szerint – az elsőfokú bíróság részítéletének e tekintetben való helybenhagyását kérte.

[17] Megsértett jogszabályként hivatkozott az Infotv. 26. § (1) bekezdésére, a 31. § (2) bekezdésére, továbbá a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. § (1)-(2) bekezdésére, a 266. § (2) bekezdésére, és a 279. § (1) bekezdésére.

[18] A felperes felülvizsgálati álláspontja szerint az adott ügyben fennáll a bizonyítási szükséghelyzet, mivel kizárólag az alperes rendelkezhet a jegyzői engedéllyel, és az ahhoz kapcsolódó szakvéleménnyel a Rendelet alapján. Állította, az alperes nem valószínűsítette, hogy nem rendelkezik a kiadni kért adatokkal, ezért való ténynek kellett volna elfogadni azt, hogy van jegyzői engedély, és ehhez kapcsolódó szakvélemény. Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság nem értékelte azt a körülményt, hogy hátrányos, egyensúlytalan helyzet van az adatigénylő (felperes) és az adatkezelő (alperes) között, mivel kizárólag az alperesnek van információja arról, hogy konkrétan milyen adatokkal rendelkezik.

[19] Érvelése szerint az ítélezési gyakorlat alapján az adatigénylőnek elegendő azt valószínűsítienie, hogy az adatkezelő rendelkezik a kért adattal. A megtagadás okát az Infotv. 31. § (2) bekezdése alapján az adatkezelőnek kellett volna bizonyítani. Hivatkozott a Kúria Pfv.IV.21.476/2017/6. számú ítéletére, amelyben a Kúria kimondta, hogy nem lehet „egyszerű” megtagadási ok az adatkezelő részéről az, hogy nem született formális határozat, illetve, hogy az adatkezelő „nem találja”. A felülvizsgálati kérelemmel együtt, a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet is előterjesztett.

[20] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős részítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[21] A Kúria előrebocsátja, hogy a Pp. 407-408. §-a értelmében a közérdekű adat kiadása iránti perek esetén nem kizárt a felülvizsgálat, ezek a perek nem minősülnek vagyoni jogi pernek, így a felülvizsgálatot nem kell külön engedélyezni. A felperes szükségtelenül terjesztett elő a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet, ezért a Kúria mellőzte annak elbírálását.

[22] A felülvizsgálati eljárás nem a per folytatása, hanem szigorú eljárási szabályok szerint lefolytatható rendkívüli perorvoslat, amelynek során a Kúria a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján kizárólag a felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben eltérő voltát.

[23] A felülvizsgálati kérelemnek a Pp. 413. § (1) bekezdés *a)-e)* pontjaiban felsorolt tartalmi kellékekkel kell rendelkeznie. A jogszabálysértés megjelölésének követelményrendszerét a Kúria – a korábbi bírói gyakorlatot megerősítve – a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK véleményben jelenítette meg. Az önmagában kötőerővel nem rendelkező kollégiumi vélemény 3. és 4. pontja szerint – amelyet Kúria jelen perben is irányadónak tekintett határozataival megerősített (Jpe.I.60.009/2022/10., Gfv.V.30.507/2022/14., megjelent: BH2023. 296, Pfv.IV.20.180/2024/8., Pfv.IV.20.557/2024/6.) – több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozó felülvizsgálati kérelemnek valamennyi hivatkozás tekintetében rendelkeznie kell a törvényben meghatározott, egymással szoros logikai és perjogi kapcsolatban álló kötelező tartalmi kellékekkel, ellenkező esetben a tartalmilag fogyatékos felülvizsgálati kérelmet – vonatkozó részében – a Kúria nem vizsgálhatja érdemben. A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti (PK vélemény 3. pont). Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell az előző pontban meghatározott tartalmi követelményekkel (PK vélemény 4. pont).

[24] A felperes felülvizsgálati kérelme a fenti követelményeknek teljeskörűen nem felel meg. A felülvizsgálati kérelmében megsértett jogszabályként a Pp. 265. § (2) bekezdés *a)-c)* pontját és a (3) bekezdését is megjelölte, azonban a jogszabálysértésre hivatkozás mellett nem fejtette ki, hogy a jogerős ítélet a bizonyítási szükséghelyzet három esete közül melyiket és miért sérti. A felülvizsgálati kérelemnek ez a tartalmi hiányossága – a korábban kifejtettek miatt – kizárta a felülvizsgálati kérelem ezen hivatkozásának az érdemi vizsgálatát.

[25] A felperes felülvizsgálati kérelme alaptalan az alábbiak szerint.

[26] A felperes a felülvizsgálati kérelmét kizárólag eljárási szabálysértésekre alapította. Emiatt abból kell kiindulni, hogy a Pp. 406. § (1) bekezdésére tekintettel a felülvizsgálati kérelem csak az olyan eljárási szabálysértés esetén teljesíthető, amelynek az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt. Ezért a Kúria az eljárási szabálysértések megvalósulását ebből a szempontból vizsgálta.

[27] A felülvizsgálat Pp. 423. § (1) és (2) bekezdésében szabályozott kereteire figyelemmel, a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a másodfokú bíróság helyállón ítélt-e meg az alperesnek a fák kivágásra vonatkozó jegyzői engedély és szakértői vélemény hiányára hivatkozását.

[28] Abban a kérdésben, hogy a per eldöntése szempontjából jelentőséggel bíró tények bizonyítása melyik fél érdekében áll, az érvényesített anyagi jog alapján lehet állást foglalni. A közérdekű adat megismerése iránt indított perben az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése szerint gyakorolt alapjogi igény alapján a bírói felülvizsgálat (a formai szempontokon túlmenően) érdemben elsődlegesen annak megállapítására irányul, hogy az igényelt adatok közérdekű (közérdekből nyilvános) adatoknak minősülnek-e. Ha az igényelt adatok

közérdekű (közérdekből nyilvános) adatok, akkor bírói felülvizsgálat másodlagosan arra kérhető, hogy az adatigényt elutasító közfeladatot ellátó szerv ténylegesen kezeli-e az adatigényben megjelölt közérdekű adatokat. Végül pedig annak felülvizsgálatát jogosult az adatigénylő kérni, hogy ha valóban sor került közérdekű (közérdekből nyilvános) adatok kezelésére, akkor az adatigény teljesítését az adatkezelő jogszerűen tagadta-e meg. {3252/2016. (XII. 6.) AB határozat, Indokolás [28], megerősítve: 3077/2017. (IV.28.) AB határozat, Indokolás [24], 3233/2023. (VI.2.) AB határozat, Indokolás [29]}.

[29] Jelen perben az nem vitatott, hogy az alperes közfeladatot ellátó szerv, a felperes megváltoztatott keresetében megjelölt adatok az Infotv. 3. § 5. pontja szerint közérdekű adatoknak minősülnek. Az alperes azt vitatta, hogy kezeli ezeket az adatokat, ezért az eljáró bíróságok a felperes bizonyítási érdekébe sorolták az adatok létezésének és azok alperes általi kezelésének a bizonyítását.

[30] A Kúria egyetért a másodfokú bírósággal abban a kérdésben, hogy ennek megítélése körében annak van jelentősége, hogy a kért adat létezik-e vagy sem. Az Alkotmánybíróság iránymutatása {3252/2016. (XII. 6.) AB határozat, megerősítve 13/2019 (IV. 8.) AB határozat Indokolás [60]}, alapján kialakult ítélkezési gyakorlat (Kúria Pfv.IV.21.767/2019/6., Pfv.IV.20.664/2023/8.) szerint, az adatkezelő kizárólag a létező, bármilyen módon rögzített és ténylegesen a kezelésében lévő közérdekű/közérdekből nyilvános adato(ka)t köteles kiadni. Adat-előállítási kötelezettség azonban nem következik az Alaptörvényből. Az adott ügyben az alperes elismerte, hogy a fák kivágására – a Rendeletében írt – kötelezettségével szemben jegyzői engedély, illetve szakvélemény beszerzése nélkül került sor. Ez a jogszabálysértő mulasztása azonban nem jelent olyan kötelezettséget az alperes számára, hogy utólagosan adatot (iratot) állítson elő.

[31] A Kúria jogértelmezése szerint az alperes jelen perben nem létező adat kiadására nem kötelezhető akkor sem, ha egyébként a Rendelet alapján szükséges lett volna a jegyzői engedély, illetve az ahhoz kapcsolódó szakvélemény beszerzése a fák kivágásához. A perben jelentős tényeket a Pp. 279. § (1) bekezdése értelmében a bíróság állapítja meg. A bíróság ezt a ténymegállapítási monopóliumát az eljárási szabályok keretein belül gyakorolja. A perben nem merült fel arra nézve bármilyen adat, tény vagy körülmény, hogy a kiadni kért adatok korábban léteztek, a felperes – az alperes nemleges tényállításával szemben – bizonyítékot nem jelölt meg, bizonyítást nem indítványozott, csupán a Rendeletre hivatkozott. Önmagában az a körülmény, hogy az alperes nem nyilatkozott az előzetes kérelemre, a nemlétező adattal kapcsolatos védekezését a perben adta elő – vállalva a saját Rendeletét sértő működés következményét – a nemleges tényállítást nem teszi kétségesse. A másodfokú bíróság helytállóan mutatott rá, hogy a közérdekű adat megismerésére irányuló igénnyel összefüggésben indított perben nem a közigazgatási eljárás szabályszerűségéről kellett döntenie, hanem a kiadni kért adatok létezéséről kellett állást foglalnia. A bíróságoknak érdemben végrehajtható ítélet meghozatalára kell törekedniük, a nem létező irat kiadására kötelezés ennek a követelménynek nyilvánvalóan nem felel meg. Ezért a másodfokú bíróságnak a bizonyítás eredményének mérlegelését végző tevékenységnek [Pp. 279. § (1) bekezdés] a megsértése nem merül fel.

[32] A Kúria megállapítása szerint a felperes által eltérésként megjelölt kúriai határozat (Pfv.IV.21.476/2017/6.) jelen perben nem alkalmazható, nem áll fenn a határozatok összevethetőségéhez szükséges ügyazonosság. Abban ugyanis eltérő tényállás mellett a Kúria azt mondta ki, hogy amennyiben a bizonyítás adataiból okszerű következtetés vonható le arra, hogy bizonyos iratnak (adatnak) léteznie kell, illetve létezett, akkor lehetséges az adatkiadás elrendelése. A jelen ügyben viszont a felperes nem hivatkozott az alperes tényállításával szemben semmilyen ellentétes adatra, bizonyítékra, a Pp. 266. § (2) bekezdése alapján a Rendelet szabályozása azt bizonyítja, hogy ilyen okiratok is szükségesek a fák jogszerű

kivágásához. A jogegység követelményén belül az az elvárás, hogy ugyanazon jogkérdést felvető ügyekben (ügyazonosság) a jogértelmezés is azonos legyen. Ha nincs meg az ügyek közötti azonosság, mert eltérő háttérűek a bírói döntések, akkor sem jogilag, sem tágabb értelemben nem értelmezhető a jogegység {Jpe.II.60.030/2022/8. [43] bekezdés}.

[33] A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 32. § (1) bekezdés *b)* pontja értelmében a felperes által felhívott ítéletáblai határozatok nem kötik a Kúriát, ezért mellőzte az azoktól való eltérés vizsgálatát.

[34] Mindezek alapján a Kúria azt állapította meg, hogy a jogerős részítélet jogszabálysértés nélkül utasította el a felperesnek a fakivágásra vonatkozó jegyzői engedély, illetve az ahhoz kapcsolódó szakvélemény kiadására vonatkozó kereseti kérelmét, ezért a jogerős részítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és joggyakorlat

[35] 2011. évi CXII. törvény (Infotv.) 31. § (2) bekezdés
2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 265. § (1)-(2) bekezdés, 266. § (2) bekezdés, 279. § (1) bekezdés

A döntés elvi tartalma

[36] Közérdekű adatigénylés iránti perben az adatkezelő csak ténylegesen létező, és az általa kezelt adat kiadására kötelezhető. Az adat hiánya esetén az adatkezelő nemleges bizonyításra nem kötelezhető. Ha az adatigénylő az adat tényleges létezését nem tudja igazolni, az adat kiadására irányuló kérelmet el kell utasítani.

Záró rész

[37] A Kúria a pervesztes felperest kötelezte a felülvizsgálati eljárásban felszámított, az alperesnél felmerült ügyvédi munkadíj megfizetésére a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján.

[38] Az eljárás az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés *o)* pontja értelmében illetékmentes.

[39] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2024. szeptember 25.

Dr. Dzsula Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró, Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró